

22.5.2024

Viite Järjestöille ja ympäristönhoitoon myönnettävien harkinnanvaraisten valtionavustusten käyttösuunnitelma
Hänvisning vuonna 2024 sekä suunnitelma vuosien 2022 ja 2023 käyttämättä jääneiden ja palautuneiden määrärahojen
käytöstä

Asia Valmistelumuistio
Ärende

Tausta

Momentin 35.01.65 (Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon) määrärahaa saa käyttää

1. avustuksiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille
2. avustuksiin valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille
3. saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 12 §:n mukaisesti avustuksiin saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin
4. saaristoalueiden ja tunturialueiden jätehuoltoon edistävän toiminnan tukemiseen
5. avustuksiin ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvään vapaaehtoistyöhön.
6. kestävästä kehityksestä, kulttuuriympäristön vaalimisesta sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistävien valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävien projektiluonteisten hankkeiden tukemiseen.

Talousarvion 2024 selvitysosa: Määrärahaa käytetään yleisavustuksiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille sekä valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille niiden perustoimintaan. Määrärahalla tuetaan myös saariston ympäristönhoitoa, saaristoalueiden ja tunturialueiden jätehuoltoon sekä ympäristövahinkojen torjuntaa. Lisäksi määrärahalla tuetaan kestävästä kehityksestä, kulttuuriympäristön vaalimisesta sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistäviä valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittäviä hankkeita. Harkinnassa huomioidaan avustuksen tarpeellisuus toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä yhteisön talouteen ja muihin tukiin nähden.

Avustukset ovat harkinnanvaraisia ja ne myönnetään valtionavustuslain (688/2001) perusteella. Avustuspäätökset tehdään valtionavustuslain 5§:n ja 7§:n mukaisesti. Avustusten myöntämisessä ympäristöministeriö ottaa erityisesti huomioon, miten avustettavalla toiminnalla edistetään valtion vuoden 2024 talousarviossa esitettyjä ympäristöministeriön hallinnonalan tavoitteita. Valtionavustuksen saajan on noudatettava varojen käytössä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016), mikäli hankinnan kustannuksista yli 50 % katetaan myönnettävällä avustuksella. Valtionavustuslain 11 §:n perusteella saajalla on velvollisuus antaa selvitys valtionavustuksen käyttämisestä.

Vuoden 2024 talousarvion momentilla 35.01.65 on varattu määrärahaa yhteensä 2 575 000 euroa. Tähän määrärahaan sisältyy eduskunnan valiokuntakäsittelyssä lisäämä 385 000 euroa, josta valtiovarainvaliokunta on osoittanut 235 000 euroa Pidä Saaristo Siistinä ry:lle (150 000 euroa kahden käymäläjätteiden imutyhjennuslaitteen ja 85 000 euroa kahden laiturimallisen septitankin hankintaan) ja 150 000 euroa Suomen Metsästäjäliitto ry:lle ympäristötöihin.

Lisäksi vuosien 2022 ja 2023 määrärahoista on palautunut tai jäänyt käyttämättä yhteensä 107 608,79 euroa. Käyttämättömät ja palautuneet varat käytetään vuoden 2024 avustusten jaon yhteydessä myöntämällä avustusta näistä varoista kyseisenä vuonna avustuksen saaneille järjestöille tai käyttökohteisiin. Näin ollen vuonna 2024 jaettavissa olevaa määrärahaa on yhteensä 2 682 608,79 euroa.

1. Avustukset valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille (momentin kohta 1)

Momentin käyttösuunnitelmassa vuonna 2023 osoitettiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille 1 276 700 euroa. Samalla käyttösuunnitelmalla kohdennettiin vuosien 2021 ja 2022 määrärahoista käyttämättä jääneet ja palautuneet 8 859,38 euroa kyseisenä vuonna avustusta saaneelle järjestölle. Avustuksia oli näin yhteensä jaettavana 1 285 559,38 euroa. Avustusta myönnettiin 29 luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestölle.

Vuonna 2024 esitetään jaettavaksi avustuksia luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestölle yhteensä **1 178 400 euroa**. Lisäksi vuosien 2022 ja 2023 määrärahoista on palautunut tai jäänyt käyttämättä yhteensä 7 000 euroa. Nämä kohdennetaan kyseisenä vuonna avustusta saaneille BirdLife ry:lle ja Suomen siirtolapuutarhaliitto ry:lle. Avustuksia on näin yhteensä jaettavana **1 185 400 euroa**. Vuoden 2024 avustushaussa avustushakemusten yhteismäärä on 2 045 920 euroa ja hakijoita on 36. Avustusta esitetään myönnettäväksi 31 hakijalle.

Valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille niiden toimintaan myönnettävää yleisavustusta myönnettäessä otetaan huomioon, miten yhteisön toiminta tukee kansalaistoimintaa ympäristöhallinnon toimialalla (toimintakenttä, toiminnan laatu ja laajuus) sekä miten ja missä määrin yhteisön toiminta edistää valtion talousarvioesityksessä mainittuja ympäristöministeriön asettamia tavoitteita toimialan yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle (Valtion talousarvioesitys 2024). Avustuksia myönnettäessä ympäristöministeriö huomioi myös yhteisön toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta sekä missä määrin avustus on tarpeellista toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä yhteisön talouteen ja muihin tukiin nähden.

2. Avustukset valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille (momentin kohta 2)

Momentin käyttösuunnitelmassa vuonna 2023 osoitettiin avustuksia valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille 396 300 euroa. Lisäksi vuosien 2021 ja 2022 määrärahoista palautuneet tai käyttämättä jääneet 17 667,40 euroa kohdennettiin kyseisenä vuonna avustusta saaneille Rakennustarkastusyhdistys ry:lle Vuokralaiset VKL ry:lle. Avustuksia oli näin yhteensä jaettavana 413 667,40 euroa. Avustusta myönnettiin 11 asunto- ja rakennusalan järjestölle.

Vuonna 2024 esitetään jaettavaksi asunto- ja rakennusalan järjestöille yhteensä **260 600 euroa**. Lisäksi vuosien 2022 ja 2023 määrärahoista on palautunut tai jäänyt käyttämättä yhteensä 6 724,79 euroa, joka kohdennetaan kyseisinä vuosina avustusta saaneelle Vuokralaiset VKL ry:lle. Avustuksia on näin yhteensä jaettavana **267 324,79 euroa**. Vuoden 2024 avustushaussa avustushakemusten yhteismäärä on 633 600 euroa ja hakijoita on 15. Avustusta esitetään myönnettäväksi 14 hakijalle.

Valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille niiden toimintaan myönnettävää yleisavustusta myönnettäessä otetaan huomioon, miten yhteisön toiminta tukee kansalaistoimintaa ympäristöhallinnon toimialalla (toimintakenttä, toiminnan laatu ja laajuus) sekä miten ja missä määrin yhteisön toiminta edistää valtion talousarvioesityksessä mainittuja ympäristöministeriön asettamia tavoitteita toimialan yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle (Valtion talousarvioesitys 2024). Avustuksia myöntäessä ympäristöministeriö huomioi myös yhteisön toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta sekä missä määrin avustus on tarpeellista toiminnan laatuun ja laajuuteen sekä yhteisön talouteen ja muihin tukiin nähden.

3. Avustukset momentin kohtiin 3-6

Vuonna 2024 määrärahaa esitetään osoitettavaksi luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöjen sekä asunto- ja rakennusalan järjestöjen lisäksi seuraavasti:

Avustukset saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 12 §:n mukaisiin avustuksiin saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin (momentin kohta 3)

- ELY-keskuksille, jotka myöntävät avustuksia saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin 120 000 euroa.

Avustukset saaristoalueiden ja tunturialueiden jätehuoltoa edistävän toiminnan tukemiseen (momentin kohta 4)

- Lapin ELY-keskukselle, joka myöntää avustusta tunturialueiden jätehuoltoa edistävään toimintaan 20 000 euroa
- Pidä Saaristo Siistinä ry:lle saariston jätehuoltoa edistävään toimintaan 430 000 euroa ja lisäksi eduskunnan osoittama 235 000 euroa investointeihin (150 000 euroa kahden käymäläjätteiden imutyhjennyslaitteen ja 85 000 euroa kahden laiturimallisen septitankin hankintaan).

Avustukset ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvään vapaaehtoistyöhön (momentin kohta 5)

- Avustukset ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvään vapaaehtoistyöhön 60 000 euroa.

Avustukset kestävästä kehityksestä, kulttuuriympäristön vaalimisesta sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistävien valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävien projektiluonteisten hankkeiden tukemiseen (momentin kohta 6)

- Keski-Suomen ELY-keskukselle, joka myöntää avustuksia kestävästä kehityksestä, kulttuuriympäristön vaalimisesta ja muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistäviin valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittäviin projektiluonteisiin hankkeisiin vuoden 2024 määrärahasta 270 000 euroa ja lisäksi vuodelta 2023 käyttämättä jäänyttä määrärahaa 93 884,00 euroa.
- muihin ympäristökasvatusta ja -valistusta edistäviin hankkeisiin 1 000 euroa.

Esteellisyyksien huomioiminen asian käsittelyssä

Maailman Luonnon Säätiö WWF Suomen avustushakemuksen on arvioinut erityisasiantuntija Heli Mäntylä (RYMO) Miliza Malmelinin esteellisyyden vuoksi.